

БАРАНЕЦЬ Валерія,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальність С 7 Журналістика?

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Науковий керівник –

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри масової та міжнародної комунікації

Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Ірина БУЧАРСЬКА

**АСИМЕТРИЯ ДИСКУРСІВ УКРАЇНИ ТА ЄС У МЕДІЙНОМУ
ВИСВІТЛЕННІ ПЕРСПЕКТИВ ЧЛЕНСТВА**

Після отримання статусу кандидата на вступ до ЄС у 2022 році Україна розпочала практичну фазу переговорного процесу. Однак успішність цього процесу значною мірою залежить не лише від виконання технічних критеріїв, а й від ефективної комунікації між Києвом та Брюсселем, а також між владою та суспільством. Особливої гостроти питання комунікації набувають у ключові символічні моменти – наприклад, у четверту річницю повномасштабного вторгнення (24–28 лютого 2026 р.), коли дискурс досягає максимальної концентрації. Саме в цей період відбулася публічна дискусія щодо конкретної дати вступу (2027 рік) та активно обговорювалася модель «provisional participation» (тимчасової участі). Дискурси сторін – український безпековий і європейський процедурний – виявилися асиметричними, що створило комунікаційний розрив.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю аналізу цього діалогу для розуміння механізмів формування суспільного сприйняття євроінтеграції.

Мета дослідження – виявити особливості діалогу дискурсів України та ЄС щодо перспектив членства, проаналізувавши фреймування моделі «provisional participation» в українських та європейських медіа.

Об'єкт дослідження – медійний дискурс взаємодії України та ЄС щодо перспектив членства.

Аналіз 15 публікацій українських та європейських медіа (24–28 лютого 2026 р.) із застосуванням функціональної моделі фреймування Р. Ентмана засвідчив асиметричність комунікації. Українська сторона послуговується безпековою логікою, наполягаючи на конкретній даті вступу (2027 рік) як гарантії безпеки. Президент Зеленський у зверненні до Європарламенту

аргументував, що «назвіть дату» – це потреба в політичному сигналі, який став би гарантією безпеки. Натомість ЄС дотримується процедурного фрейму, наголошуючи, що «процес визначатиме терміни, а не політичні рішення». Це зіткнення двох логік – безпекової (терміновість, політичні сигнали) і процедурної (поетапність, виконання критеріїв) – стало лейтмотивом публікацій. Водночас європейська позиція не була монолітною: німецький уряд сигналізував про готовність обговорювати конкретну дату.

Особливу увагу приділено дискусії щодо моделі «provisional participation» – «нестандартного рішення», яке Єврокомісія розглядала як спосіб поєднати політичну необхідність прискорення з технічною неможливістю повноцінного членства. Модель передбачала надання Україні обмежених прав (без права голосу на початковому етапі) з поступовим набуттям повного членства в міру проведення реформ. Аналітики застерігали, що прискорене членство ризикує створити «другосортне членство» та відсунути на задній план Західні Балкани і Молдову, які роками виконували вимоги ЄС, не отримуючи політичної винагороди.

Ключовим фактором, що гальмував процес, виступала Угорщина. Прем'єр-міністр Віктор Орбан зробив протидію пришвидшеному членству України центральною темою передвиборчої кампанії, використовуючи євроскептичну риторику для внутрішньої мобілізації. У відповідь у Брюсселі обговорювали способи обійти угорське вето, включаючи застосування статті 7 Договору про ЄС. Угорський уряд апелював до результатів опитувань, згідно з якими 75% європейців виступають проти прийняття України до ЄС до виконання встановлених критеріїв, що репрезентувало ширший спектр євроскептичних настроїв.

Проведений аналіз засвідчив, що комунікація між Києвом та Брюсселем у четверту річницю вторгнення залишалася асиметричною. Україна наполягала на безпековій логіці, потребуючи конкретних політичних сигналів і дати вступу як гарантії безпеки, тоді як ЄС намагався утриматися в рамках процедурної раціональності, хоча під тиском обставин змушений був шукати «нестандартні рішення», зокрема модель «provisional participation». Дискусія виявила внутрішню неоднорідність європейської позиції: поряд із технократичною обережністю існували політичні сили, готові до прискорення (Німеччина), а також потужна опозиція, репрезентована насамперед Угорщиною. Пошук «нестандартних рішень» свідчив про усвідомлення в Брюсселі того, що стара методологія розширення не відповідає новим геополітичним реаліям, однак актуалізував ризики «другосортного членства», напруження з іншими кандидатами та

поглиблення внутрішніх суперечностей у ЄС. Усі ці процеси створюють складне тло для сприйняття євроінтеграції українською аудиторією.

Список використаної літератури

1. Entman R. M. Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*. 1993. Vol. 43, No. 4. P. 51–58.
2. EU, Ukraine clash over membership timeline. *Kyiv Post*. 2026. URL: <https://www.kyivpost.com/amp/post/70764>
3. Four years of war in Ukraine: Zelensky calls for clear EU accession date. *Belga News Agency*. 2026. URL: <https://www.belganewsagency.eu/four-years-of-war-in-ukraine-zelensky-calls-for-clear-eu-accession-date>
4. EU considering ‘provisional participation’ model for Ukraine. *Anadolu Ajansı*. 2026. URL: <https://www.aa.com.tr/en/world/eu-considering-provisional-participation-model-for-ukraine-media-reports-say/3826164>
5. Emanulidis Y. Ukraine’s accession to the EU through reverse enlargement risks pushing the Western Balkans and Moldova into the background. *Vijesti.me*. 2026. URL: <https://en.vijesti.me/svijet/balkan/796622/emanulidis-pristupanje-ukrajine-eu-po-obrnutom-prosirenju-rizikuje-da-zapadni-balkan-i-moldaviju-gurne-u-drugi-plan>
6. EU’s fast-track Ukraine plan triggers fierce clash with Hungary. *The European Conservative*. 2026. URL: <https://europeanconservative.com/articles/news/eus-fast-track-ukraine-plan-triggers-fierce-clash-with-hungary/>
7. Joint Statement by the Presidents of the European Parliament, the European Council and the European Commission on the fourth anniversary of Russia’s invasion of Ukraine. *Agenparl*. 2026. URL: <https://agenparl.eu/2026/02/24/fourth-anniversary-of-russias-invasion-of-ukraine/>
8. Mathernová K. ‘Almost certain we will adopt 20th package’: EU Ambassador to Ukraine on new sanctions against Russia. *EEAS*. 2026. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/%E2%80%9CAlmost-certain-we-will-adopt-20th-package%E2%80%9D-eu-ambassador-ukraine-maternova-new-sanctions-against_en?s=232
9. Rapporteur: EU, Ukraine clash over membership timeline. *Euractiv*. 2026. URL: <https://www.euractiv.com/news/rapporteur-eu-ukraine-clash-over-membership-timeline/>
10. Germany calls specific EU accession date for Ukraine ‘always possible’. *The New Voice of Ukraine*. 2026. URL: <https://english.nv.ua/nation/germany-calls-specific-eu-accession-date-for-ukraine-always-possible-50583372.html>

11. ЗМІ: Єврокомісія обговорює двоступеневий вступ України в ЄС з обмеженими правами. *Rubryka*. 2026. URL: <https://rubryka.com/en/2026/01/16/zmi-yevrokomisiya-obgovoryuye-dvostupenevyj-vstup-ukrayiny-v-yes-z-obmezhenymy-pravamy/>
12. Groundhog Day – only bleaker. *Euractiv*. 2026. URL: <https://www.euractiv.com/news/rapporteur-groundhog-day-only-bleaker/>
13. EU plan to grant Ukraine accelerated membership despite Hungarian objections revealed. *Novaya Gazeta Europe*. 2026. URL: <https://novayagazeta.eu/articles/2026/02/10/eu-plan-to-grant-ukraine-accelerated-membership-despite-hungarian-objections-revealed-en-news>
14. МЗС України назвало євроінтеграцію фундаментом безпеки від Європи до Америки. *Главком*. 2026. URL: <https://glavcom.ua/country/politics/mzs-ukrajini-nazvalo-jevrointehratsiju-fundamentom-bezpeki-vid-jevropi-do-ameriki-1104766.html>
15. Євроінтеграція без маніпуляцій: міф про обов'язкові одностатеві шлюби. *LB.ua*. 2026. URL: https://lb.ua/society/2026/02/28/724280_jevrointegratsiya_bez.html